

1. kvartal 2013

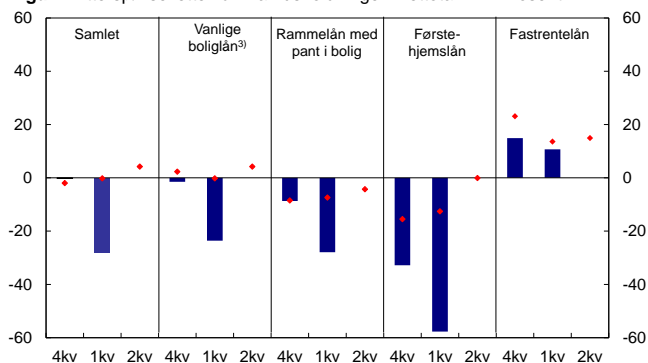
Norges Banks utlånsundersøkelse

Fall i husholdningenes låneetterspørsel

18. april 2013

Norges Banks utlånsundersøkelse 1. kvartal 2013¹

Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

1) Nettotall fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser utviklingen det siste kvartalet. De røde punktene viser forventet utvikling for neste kvartal. De røde punktene er forflyttet ett kvartal fram i tid
2) Negative nettotall betyr fallende etterspørsel. Når det mangler en blå søyle er verdien lik null.
3) Nedbetalingslån med pant i bolig
Kilde: Norges Bank

Bankene rapporterer om redusert låneetterspørsel fra husholdningene i 1. kvartal 2013. Særlig falt etterspørselen etter førstehjemslån. Foretakenes etterspørsel etter lån oppgis å ha økt, og bankene venter at etterspørselen skal øke ytterligere i 2. kvartal. Bankenes kredittpraksis overfor husholdningene er lite endret, mens det er gjort lettelsler overfor foretakene. Samlet kredittpraksis ventes å være om lag uendret i 2. kvartal. Bankene rapporterer om fortsatt økte utlånsmarginer.

Tolkingen av figurene er forklart i en boks på siste side.

Utlån til husholdninger

Bankene rapporterer om redusert låneetterspørsel fra husholdningene i 1. kvartal 2013, se figur 1. Særlig falt etterspørselen etter førstehjemslån. Etterspørselen etter fastrentelån økte noe. Fallet i etterspørselen var ikke ventet ved utgangen av 4. kvartal 2012. Bankene forventer om lag uendret etterspørsel fra husholdningene i 2. kvartal.

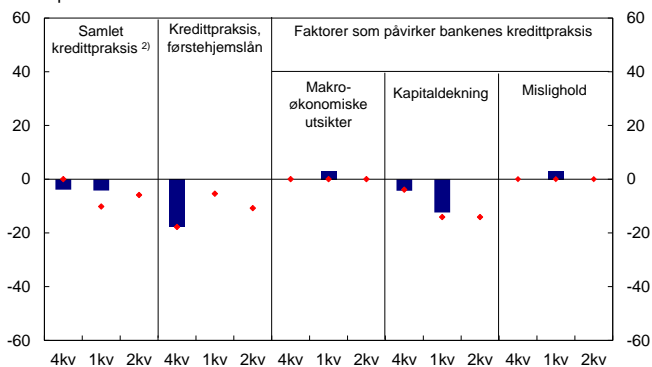
Bankene oppgir at de strammet svakt inn på kredittpraksisen overfor husholdningene i 1. kvartal, se figur 2. Innstramningen begrunnes først og fremst ut fra behovet for å øke kapitaldekningen. For første gang siden 1. kvartal 2011 rapporterer bankene om uendret kredittpraksis for førstehjemslån. Det ventes ikke store endringer i kredittpraksisen i 2. kvartal, men bankene oppgir fortsatt behov for å øke kapitaldekningen.

Bankenes utlånsmarginer økte i 1. kvartal, se figur 3. Økningen var større enn forventet ved utgangen av 4. kvartal. Når bankene nå venter fortsatt økte marginer, har det trolig sammenheng med varslede økninger i utlånsrentene.

Bankene rapporterer om redusert bruk av avdragsfrihet og oppgir at de vil stramme ytterligere inn i 2. kvartal.

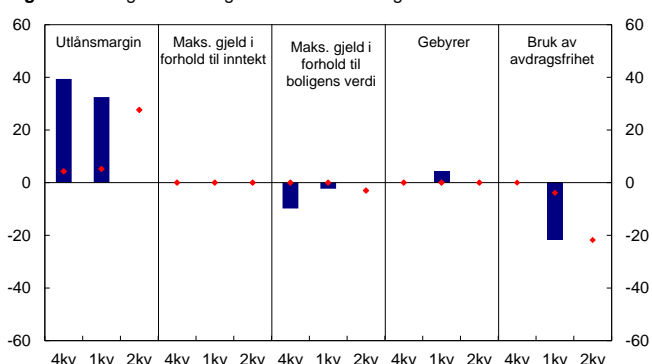
¹ Undersøkelsen for 1. kvartal 2013 ble gjennomført i perioden 22. mars 2013 – 9. april 2013

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Nettotall. ¹⁾ Prosent

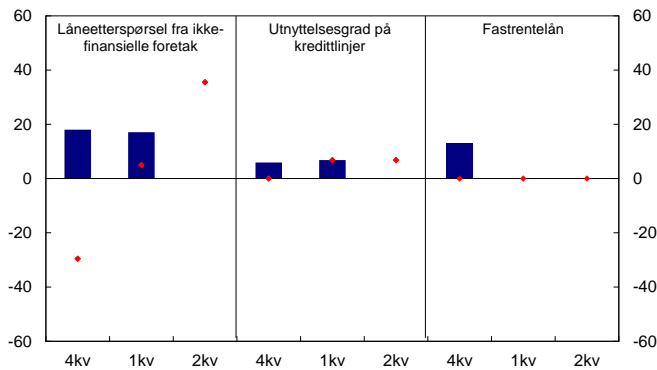
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin og gebyrer betyr strammere kredittpraksis. Negative tall for bruk av avdragsfrihet, maksimal gjeld i forhold til boligens verdi og inntekt innebærer strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

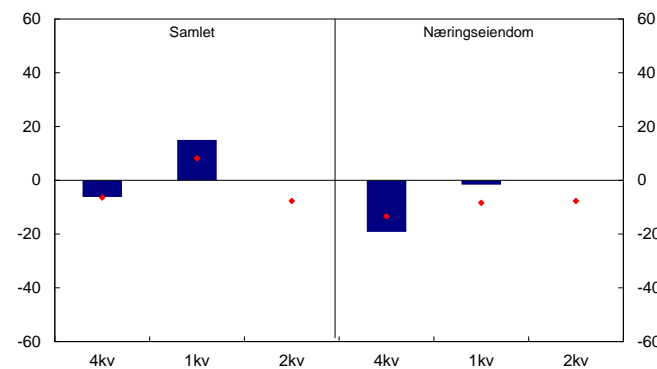
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel / økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer
Kilde: Norges Bank

Utlån til ikke-finansielle foretak

Bankene rapporterer om økt etterspørsel etter lån fra foretak og økt utnyttelse av kredittlinjer, se figur 4. Etterspørselen etter fastrentelån oppgis å være uendret. I 2. kvartal forventer bankene en ytterligere økning i etterspørselen etter lån fra ikke-finansielle foretak.

Som forventet lettet bankene samlet sett kredittpraksisen noe overfor foretak i 1. kvartal, se figur 5. Kredittpraksisen overfor næringseiendom var om lag uendret. Bankene forventer litt strammere kredittpraksis i 2. kvartal.

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

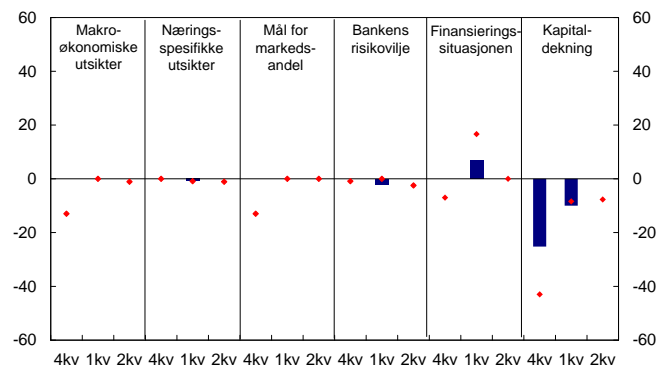

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Bankene oppgir at finansieringssituasjonen bidro til lettelse i kredittpraksisen, mens behov for økt kapitaldekning bidro til innstramning, se figur 6. Ifølge bankene vil kapitaldekningen bidra til innstramning i kredittpraksisen i 2. kvartal.

Også overfor foretak økte bankenes utlånsmarginer i 1. kvartal, se figur 7. Det var i tråd med forventningen. Bankene forventer noe økte utlånsmarginer i 2. kvartal. Bankene oppgir å ha satt opp gebyrene litt, men mindre enn anslått ved utgangen av 4. kvartal.

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

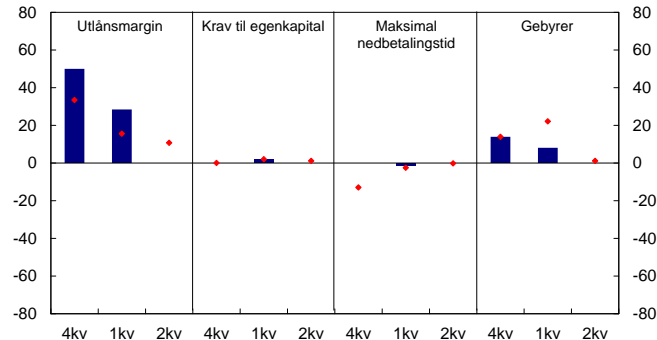

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstramning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Bankene i undersøkelsen blir bedt om å vurdere utviklingen i kredittpraksis og etterspørselen etter lån i siste kvartal, sammenlignet med foregående kvartal. De blir også bedt om å vurdere forventet utvikling neste kvartal, sammenlignet med siste.

I undersøkelsen er det en skala med fem alternativer for å svare om det er små eller store endringer i de ovennevnte forhold. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer. Til slutt vektet svarene med bankenes andel av endringen i utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. De fremkomne nettotallene angis i en skala fra -100 prosent til 100 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe innstramning i kredittpraksis, vil nettotallet være -50 prosent. Dersom noen av bankene har strammet inn sin kredittpraksis noe uten at de andre bankene har endret kredittpraksis, vil nettotallet ligge mellom 0 og -50 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100 prosent.

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til egenkapital og gebyrer og negative tall for maksimal nedbetalingstid innebærer strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank